

borkovanský občasník

Ročník 2016/2

Slovo starosty

Snažím se vždy, aby mé „předvánoční“ slovo bylo tak nějak smířlivé, optimistické. Nikdo nechce před svátky číst o černých skládkách a poničené čekárně. Letos využívám příležitost a seznámím vás s prvním členem společnosti borkovanských rodáků. Již delší dobu nosím v hlavě myšlenku na zpracování medailonků významných, úspěšných či dokonce slavných rodáků. Nemusí přitom nutně jít o osobnosti historické. Kolik z nás si uvědomuje, že s námi v obci bydlí například bývalí vynikající sportovci? Teprve až psané slovo zajistí, že vzpomínka na člověka nezajde společně s jeho souputníky. První osobností, o níž bude dnešní článek, je Sylvestr Šebesta. Upozornil mě na něj mgr. Trávníček – badatel v oblasti historie československých legií. Ten mě také laskavě poskytl článek renomovaného leteckého historika Jiřího Rajlichy, s jehož využitím jsem sestavil následující text.

Sylvestr Šebesta se narodil v Borkovanech 31. 12. 1988 do rodiny kováře Matěje Šebesty, jehož manželka Kateřina pocházela z Pavlovic. V mládí se Sylvestr protloukal jak se dalo. Po vystřídání několika sezónních zaměstnání se v roce 1910 usadil v Paříži, kde se stal obchodním příručím. Po vypuknutí války vstoupil 22. 8. 1914 do řad Cizinecké legie a po výcviku v Bayonne odešel na frontu s 5. družstvem, 2. čety roty Nazdar. *(V létě 2014 žila ve Francii nepříliš početná česká kolonie. Odhaduje se, že šlo asi o 7000 osob. Byli to převážně řemeslníci a příslušníci svobodných povolání, v menší míře i studenti. Nejvýznamnější a patrně národnostně nejuvědomělejší z nich byla česká kolonie v Paříži, reprezentovaná jednak nacionálně zaměřeným tělocvičným spolkem Sokol a také dělnickým spolkem Rovnost. Z tohoto podhoubí vzešlý Výbor české kolonie a dobrovolníků v Paříži vyzval české krajany ke vstupu do francouzské armády. Dne 22. 8. 1914 se k odvodu dostavili stovky Čechů, z nichž přes 300 bylo „na dobu války“ zařazeno do Cizinecké legie. Následně 31. 8. 1914 z nich v jihofrancouzském Bayonne vznikla 1. rota praporu C 2. pochodového pluku 1. pluku Cizinecké legie. Vzhledem ke skutečnosti, že její příslušníci se vzájemně zdravili sokolským pozdravem, pojmenovali ji francouzští poddůstojníci Compagnie Nazdar – sice neoficiální, ale brzy vžitý a velice známý název roty českých dobrovolníků.)* Památnou bitvu u Arasu sice přečkal bez újmy, ale již o měsíc později, 16. 6. 1915, v boji u Souchez byl zraněn hned dvakrát – do ruky a do kyčle. V nemocnici a v následné rekonvalescenci v Lyonu setrval do prosince 1915. V Lyonu se jeho životní osud protíná s osobností PhDr. Milana Rastislava Štefánika, který po svém leteckém bojovém křtu ohněm oslovuje Lyonské rekonvalescenty s myšlenkou zřízení „česko-slovanské escadrilly“. Měla být z poloviny česká, takže mezi zotavujícími se příslušníky roty Nazdar pro tento svůj projekt hledal a nalezl dobrovolníky. Již v září 1915 si několik zraněných podalo žádost o přijetí do vojenského leteckého výcviku. Byli to Bedřich Starý, Jan Štork, Václav Pilát, Sylvestr Šebesta, Theodor Jankovič,

Ivan (Jan) Kadavý a Jan Hofman. Po zotavení byl Šebesta povýšen na desátníka a na základě své vlastní předešlé žádosti konečně přemístěn k letectvu. Jeho letecké začátky byly pohnuté. Pilotní výcvik prodělával na letecké základně v Pau, ale poté, co rozbil dvě letadla Blériot, byl z pilotního výcviku vyřazen. Následovalo tedy přeřazení k výcviku na leteckého pozorovatele. Příslušný pozorovatelský výcvik absolvoval v Cazaux, školu nočního létání v Avordu a v Perthes a nakonec bombardovací a střelecký kurz opět v Cazaux. V prosinci 1916 byl pak jako pozorovatel přidělen k escadrille N 82, která se právě formovala v Sacy-le-Grand. Byla vyzbrojena jednak dvoumístnými Nieuporty XII, ale většinu její výzbroje tvořily jednomístné stíhací Nieuporty XVII a XXIII, určené k jejich ochraně. Pod velením Lieutenenta Raoula Echarda operovala převážně v oblasti Argonne. Dnem 15. 4. 1917 pak přešel k escadrille VB 113, která s dvoumístnými bombardovacími Voisiny VIII a X postupně bojovala na Sommě, v Alsasku, Artois a Champagne. V březnu 1918 pak staré Voisiny vyměnila za moderní Bréguety XIV a byla přeznačena na BR 113. Sylvestr Šebesta se – převážně na Voisinech – zúčastnil celkem 68 nočních náletů na nepřátelské pozice a výborně se osvědčil. Po demobilizaci počátkem roku byl přijat do svazku čs. armády v hodnosti poručíka. Jeho válečná činnost byla oceněna Řádem Čestné legie 5. tř., Válečným křížem se dvěma palmami a třemi hvězdami, dále Československým válečným křížem, Československou revoluční medailí a Medailí za vítězství.

Z celkem deseti československých letců přijatých do francouzského letectva válku nepřežili dva: J. Hoffman padl jako stíhací pilot a A. Jelínek po odchodu z letectva jako pěšák. Při letecké nehodě zahynul sám zakladatel celé čs. letecké akce ve Francii M. R. Štefánik. Válku tedy přežilo sedm letců. Štork a Pilát se po válce již k letectvu nevrátili. Zbýlých pět, mezi nimi i Sylvestr Šebesta, zastávalo v nově budovaném letectvu řadu významných velitelských funkcí. Začátkem roku 1919 byl Šebesta společně se Stanovským, Kahovcem a Charváttem odeslán k dispozici čs. ministerstvu války do Paříže. Očekávali zde příjezd čs. letců, bývalých příslušníků rakousko-uherského letectva, kteří dorazili do Francie, aby se zde přeškolili na francouzskou leteckou techniku. Jednalo se celkem o 92 mužů. 41 leteckých mechaniků bylo odesláno do školy pro montáž a opravy letadel ve Villacoublay, které velel čerstvý poručík Sylvestr Šebesta. V předválečné armádě to dotáhl až na majora (1928) a jeho nejvyšší zastávanou funkcí bylo velení Škole pro odborný dorost letectva v Prostějově. Nutně se zde od roku 1929 musel potkávat s novým nadějným žákem narozeným v nedalekých Morkůvkách – Františkem Peřinou, pozdějším slavným hrdinou bitvy o Francii a Británii - „generálem nebe“. Pravděpodobně v důsledku plicního onemocnění byl však Šebesta roku 1931 předčasně penzionován. Po válce sice opět nastoupil do činné služby, ale jen na přechodnou dobu, kdy velel nemocničnímu zajateckému táboru v Kuřimi u Brna (1946-1947). Ihned poté

byl na vlastní žádost definitivně propuštěn do výslužby. Zemřel v Kuřimí 14. 6. 1967 ve věku 78 let.

Sylvestr Šebesta, borkovanský rodák, patřil mezi první krajany kteří vstoupili do roty Nazdar naší první jednotky ve Francii. Patřil mezi první 4, kteří reagovali na výzvu Milana Rastislava

Štefánika a doslova stál u zrodu československého letectva. V jeho výstavbě pokračoval i po návratu do nové republiky. Byl nositelem mnoha Československých i zahraničních vyznamenání, můžeme na něj být právem hrdí.

Radek Valenta

Zájezd do severní Itálie

Pro velký zájem a spokojenost občanů z minulých let opětovně zajišťujeme (již počtvrté) na den 1. 7. 2017 zájezd do severní Itálie a Benátek. Z Borkovan vyjede autobus již v pátek 30. 6. 2017 v pozdních večerních hodinách a v sobotu časně ráno budeme již na místě v letovisku Bibione. Strávíme krásných osm dnů

v poklidném městečku u břehů Jaderského moře. Návrat do Borkovan je naplánován na neděli 9. 7. 2017 v časných ranních hodinách. Jelikož tento zájezd je třeba zarezervovat, objednat a veškeré formality vyřídit již začátkem měsíce ledna 2017, žádáme případné zájemce, aby se přihlásili bezodkladně. Na zájezd je zatím přihlášeno cca 30 našich občanů.

Dagmar STREJČKOVÁ

Kultura v obci

V měsíci říjnu 2016 zhlédlo 55 občanů muzikálové představení Limonádový Joe v Městském divadle Brno. Legendární příběh, známý z westernů zavádějících nás do dob „Divokého západu“ s řadou melodických písní, byl pobavením a příjemným divadelním zážitkem zúčastněných.

Na příští rok připravujeme návštěvu dalších divadelních představení, např. akční komediální detektivky „Splašené nůžky“, ve které mohou diváci aktivně zasáhnout do děje a užít si situace, kdy si sami vyberou svůj vlastní konec s rozuzlením zápletky. Všude, kde se zatím tato hra hrála, se setkala s nadšeným ohlasem obecnosti.

Dále plánujeme zhlédnutí nově nastudované muzikálové balady „Radúz a Mahulena“ s nezapomenutelnými melodiemi Petra Ulrycha, která vznikla podle známého pohádkového poetického dramatu Julia Zeyera. Jedná se o romantický příběh zakázané lásky mezi dvěma znepřátelenými rody, která „hory přenáší a skály láme“.

V neposlední řadě plánujeme návštěvu divadelního představení „Skleněný pokoj“ dle románu Simona

Mawera, inspirovaného skutečným osudem brněnské vily Tugendhat. Návštěvu tohoto divadelního představení spojíme s odpolední prohlídkou a výkladem průvodce vily Tugendhat na ulici Černopolní v Brně. Dosud se tato činohra nehrála z důvodu nemožnosti alternace hlavní hrdinky (mateřství).

Na den 29. 4. 2017 (sobota) máme zajištěno pro 62 zájemců z řad občanů zájezd do Prahy na divadelní představení muzikálu EVITA, které se bude konat v 15.00 hod. v divadle Studio DVA, na nové metropolitní scéně, Palác Fénix, Václavské náměstí, Praha. Jedná se o strhující příběh v režii Ondřeje Sokola, v němž v hlavní roli vystoupí zpěvačka Monika Absolonová. Výlet do Prahy spojíme s krátkou návštěvou některých pamětihodností. V dopoledních hodinách ještě navštívíme Muzeum voskových figurín GRÉVIN Praha na Celetné ulici. Podařilo se nám zajistit 55% množstevní slevu na muzikál i figuríny, cena pro občany na obě tyto akce bude tudíž 500,- Kč. Autobus do Prahy a zpět zajišťuje obec na své náklady a bude tedy pro zájemce zdarma.

Dagmar STREJČKOVÁ

Vánoční strom

Dne 4. 12. 2016 se již tradičně konalo Slavnostní rozsvícení vánočního stromu jakožto symbolické započetí adventního času. Rozsvícení proběhlo v prostoru před obecním úřadem a bylo spojené s vystoupením žáků Základní a mateřské školy Borkovany, tentokrát za varhanního doprovodu paní Medy Guberové. Jí i ostatním pořadatelům této akce děkujeme. Pro občany a veřejnost bylo zajištěno malé občerstvení v podobě cukroví a svařeného vína. Pro děti bylo připraveno 100 balíčků sladkostí, které jim rozdával Mikuláš za doprovodu čerta.

Vystoupení v kostele

Dne 21. 12. 2016 se konalo již tradičně vánoční vystoupení s písničkami a básničkami dětí a jejich hostů v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Borkovanech.

Dovolte, abych jménem obecního zastupitelstva popřála všem občanům krásné prožití vánočních svátků a do nového roku hodně zdraví, štěstí, lásky, radosti, osobních i pracovních úspěchů, pohody, vzájemného porozumění, odpuštění, dobré vůle a Božího požehnání.

Dagmar STREJČKOVÁ

Svoz odpadů

Svoz popelnic, sběr pytlovaných PET lahví a Tetrapak obalů proběhne v řádném termínu, tedy v pondělí 26. 12. V sobotu 24. 12. sběrný dvůr otevřen nebude. Poprvé v novém roce bude otevřen v sobotu 7. 1. 2017 v době od devíti do dvanácti hodin. Prozatím počítáme se stejným systémem jako v minulém roce, tedy že sběrný dvůr bude otevřen vždy v sobotu, která předchází pondělní svoz popelnic.

Tříkrálová sbírka

I letos proběhne v naší obci Tříkrálová sbírka. Ta se u nás již napevno usadila. Opět se tedy za pomoci žáků a pedagogů naší školy ke sbírce připojíme. Návštěvu tří králů očekávejte **v sobotu 7. 1. 2017**. Věřím, že budete štedří a pomůžeme společně vybrat peníze pro potřebné. Víím, že nezapomenete ani na samotné koledníky, jsou totiž velice mlsní.